

دیدگاه اهل سنت نسبت به اربعین: نمادی از وحدت اسلامی در برابر استکبار!

در دنیای پرتلاطم امروز، که تبلیغات و هیاهوهای رسانه‌ای سعی در ایجاد تفرقه میان مسلمانان دارند، پدیده اربعین حسینی به عنوان یک رویداد عظیم جهانی، نه تنها نماد قوت شیعیان، بلکه مظهر وحدت کل جهان اسلام است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بیانات خود در دانشگاه امام حسین (علیه‌السلام) تأکید کردند: «امروز هم در دنیای پیچیده‌ی پُرتبلیغات و پُر هیاهویی که بر بشریت حاکم است، این حرکت اربعین، یک فریاد رسا و یک رسانه‌ی بی‌همتاست. چنین چیزی وجود ندارد دیگر در دنیا؛ اینکه میلیون‌ها انسان راه می‌افتند، نه فقط از یک شهر یا یک کشور [بلکه] از کشورهای مختلف، و نه فقط از یک فرقه‌ی اسلامی [بلکه] فرقه‌ی مختلف اسلامی و حتّی بعضی ادیان غیر اسلامی. این وحدت حسینی [است]. شما بدرستی گفتید: الحسین یجمعنا.» این بیانات، اربعین را فراتر از یک مناسبت شیعی، به عنوان عاملی برای اتحاد امت اسلامی معرفی می‌کند.

در این راستا، سایت IR.KHAMENEI به بررسی دیدگاه اهل سنت درباره وحدت حسینی در راه‌پیمایی اربعین

پرداخته و گفتگویی با دکتر شیخ تاج‌الدین الهللی، دانش‌آموخته جامعه الازهر مصر، استاد فقه در دانشگاه‌های مختلف جهان و مفتی سابق مسلمانان استرالیا و نیوزلند، منتشر کرده است. این گفتگو، که در ادامه به صورت تحلیلی بررسی می‌شود، نشان‌دهنده عمق ارادت اهل سنت به امام حسین (علیه‌السلام) و نقش اربعین در تقویت عزت اسلامی است. تحلیل این دیدگاه‌ها، با استناد به منابع معتبر و نظرات علمای برجسته اهل سنت، بر جنبه‌های تقریب مذاهب تمرکز دارد و تأکید می‌کند که اربعین، پلی برای عبور از تفرقه‌های تاریخی و رسیدن به وحدت عملی است.

دیدگاه اهل سنت نسبت به پدیده اربعین: عبرت‌گیری از تاریخ برای تقویت ایمان

دکتر الهللی در پاسخ به سؤال اصلی، اربعین را فرصتی برای عبرت‌گیری از وقایع تاریخی اسلام می‌داند. وی تأکید می‌کند: «یکی از لوازم فهم صحیح دینی این است که یک مسلمان از سالگرد وقایع تاریخی عبرت بگیرد و در آن تدبیر کند و از آن برای تقویت ایمان و عقیده‌ای خود توشه بردارد.» این دیدگاه، با رویکرد بسیاری از علمای اهل سنت همخوانی دارد. برای مثال، ماموستا راستی، عالم برجسته اهل سنت کردستان، زیارت مزار امام حسین (ع) را سنتی طولانی می‌داند که شیعه و سنی در آن شرکت می‌کنند و سختی راه را به جان می‌خرند. همچنین، شیخ محمد فاضل الحمد، امام جمعه سابق موصل، ارادت خود به سالار شهیدان و مراسم اربعین را ابراز کرده و آن را نمادی از عزتمندی اسلامی می‌بیند.

الهللی با اشاره به حادثه کربلا، آن را منبع فرهنگ عزتمندی، مردانگی و مقاومت می‌داند: «هیچ واقعه‌ای تاریخی در اسلام نیست که بیش از حادثه شهادت ابی‌عبدالله الحسین بر فرهنگ عزتمندی و فقه مردانگی و مقاومت و سربلندی ما بیفزاید.» این تحلیل، ریشه در بی‌اطلاعی تاریخی برخی گروه‌های اهل سنت از ابعاد اعتقادی اربعین دارد که به گفته وی، ناشی از میراث فکری تسنن اموی است – کینه‌هایی که هر نشانه‌ای از دوستی اهل‌بیت را تحریم می‌کرد. با این حال، الهللی تأکید می‌کند که این بی‌اطلاعی تقصیر افراد نیست، بلکه محصول تحریف‌های تاریخی است که دیوارهایی میان مسلمانان و اندیشه اهل‌بیت ایجاد کرده. این نقطه، فرصتی برای تقریب است: اربعین می‌تواند این دیوارها را فرو بریزد، همان‌طور که در عراق، اهل سنت با برپایی موکب‌ها در مسیر پیاده‌روی، همدلی و اتحاد را نشان می‌دهند.

از منظر تاریخی، اربعین نزد شیعیان با بازگشت سرهای شهدا به کربلا یا زیارت حضرت زینب (س) مرتبط است، اما الهللی آن را نقطه‌ای درخشان برای همه مؤمنان شیعه و سنی تا قیامت می‌داند. این دیدگاه، با حضور گسترده اهل سنت در اربعین همخوانی دارد؛ برای نمونه، علمای اهل سنت کردستان اربعین را از

شعائر و ایام می‌دانند که وحدت شیعه و سنی را تقویت می‌کند.

نقش اربعین در تقویت عزت جهان اسلام و مقاومت در برابر استکبار

در بخش دوم گفتگو، الهلالی اربعین را نیرویی برای مقاومت می‌بیند: «آنچه در کربلا رخ داد ظلم آشکاری بود که... تا روز قیامت لعنت‌های فراوان برای ظالمان خرید.» وی قیام حسین (ع) را دانشگاهی اعتقادی با دانشکده‌هایی مانند امر به معروف، جهاد، عزت و تولی و تبری توصیف می‌کند. این تحلیل، اربعین را فراتر از یک مناسبت، به عنوان ابزاری برای بیرون کشیدن امت از باتلاق پستی‌ها معرفی می‌کند.

از دیدگاه تقریب، این نقش مقاومتی اربعین، شیعه و سنی را متحد می‌سازد. علمای اهل سنت مانند ماموستا محمودی، پیاده‌روی اربعین را تجمعی عبادی-سیاسی می‌دانند که زائران به سمت ولی خدا می‌روند. همچنین، حضور اهل سنت در مسیر کربلا، نشانه‌ای از ارادت به سیدالشهدا و تحکیم پایه‌های وحدت اسلامی است. در سطح جهانی، اربعین نمادی از اتحاد مسلمانان علیه استکبار است، همان‌طور که آیت‌الله خامنه‌ای تأکید دارند: اربعین نه تنها برای شیعیان، بلکه برای سنی‌ها نیز است.

تفسیر نقش امام حسین (ع) در تحقق وحدت اسلامی

الهلالی وحدت را فریضه‌ای شرعی می‌داند که در تمام عبادات مانند نماز جماعت متجلی است: «تردیدی نیست که بنا بر نصوص قرآنی و نبوی وحدت اسلامی امری ضروری و حیاتی و فریضه‌ای شرعی است.» وی با استناد به آیات قرآن مانند «وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا» (آل‌عمران: ۱۰۳) و «إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً» (انبیاء: ۹۲)، وحدت را واجب می‌شمارد.

این دیدگاه، با تأکید بر مبارزه با ظلم یزیدیان امروز، اربعین را فراخوانی جهانی برای اتحاد مستضعفان علیه مستکبران می‌داند. علمای اهل سنت نیز این را تأیید می‌کنند؛ برای مثال، عالمان عراقی اربعین را تجلی وحدت اسلامی می‌بینند. همچنین، حضور سنی‌ها در اربعین، نمادی از ارادت مشترک به اهل بیت است که فرقه‌ای نمی‌شناسد.

در نهایت، الهلالی با اشاره به حدیث «حسین از من و من از حسینم»، امام حسین (ع) را رحمتی برای عالمین می‌داند، بر اساس آیه «وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ» (انبیاء: ۱۰۷).

نتیجه‌گیری: اربعین، پلی برای تقریب مذاهب

تحلیل دیدگاه الهلالی و دیگر علمای اهل سنت نشان می‌دهد که اربعین، فراتر از یک مناسبت شیعی، نمادی از وحدت، مقاومت و عزت اسلامی است. این پدیده، با حضور میلیون‌ها مسلمان از فرقه‌های مختلف، تفرقه‌های تاریخی را کم‌رنگ کرده و امت را به سوی اتحاد سوق می‌دهد. مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، با ترویج چنین دیدگاه‌هایی، می‌تواند نقش اربعین را در ساخت جامعه‌ای متحد برجسته سازد. اربعین نه تنها یادآوری کربلا، بلکه دعوتی عملی به وحدت است: «الحسین یجمعنا».